

EXERCITATIO
Anatomica,
DE MOTV CORDIS
ET SANGVINIS IN
ANIMALIBVS.

Caput Primum.

Causa, quibus ad scribendum Author permotus fuerit.

VM multis viuorum dissectionibus (vti ad manum dabantur) animum ad obseruandum primū appuli; quo cordis motus vsus, & utilitates in animalibus per autopsiam, & non per libros aliorumque scripta inuenirem: Rem arduam plane, & difficultatibus plenam cōtinuo reperi, vt (cum Fracastorio) motum cordis soli Deo cognitum fuisse, penē opinarer. Nec enim quomodo Systole, aut Diastole fieret, nec quando, aut vbi dilatatio, & constrictio existeret, recte potui inter noscere, propter celeritatem scilicet motus qui in multis animalibus, nictu oculi, quasi traiecto fulgure, se in conspectum exhibuit, & subtraxit illico, ita vt modo hinc Systolen, illinc Diastolen, modo ē contra, modo varios, modo confusos fieri motus me existimabam cernere: vnde animus mihi fluctuabat, nec quid vel ipse statuerem, vel aliis crederem habebam, & motum cordis esse qualis Euripi fluxus, & refluxus Aristoteli, Andream Laurentium scripsisse non mirabar.

Tandem maiori indies, & disquisitione, & diligentia vsus, multa frequen-

EXERCIT. ANATOM. DE MOTV CORDIS, &c. 21

frequenter, & varia animalia viuā introspeciendo, multis obseruationibus collatis, & rem attingisse, & ex hoc labyrintho me extricatum euasisse, simulque motum, & vsus cordis, & arteriarum, quæ desiderabam, comperta habere me existimabam. Ex quo non solum priuatim amicis, sed etiam publice in prælectionibus meis anatomicis, Academico more, proponere meam in hac re sententiam non verebar.

Quæ cum aliis (vti fit) placebat, aliis minus: hi conuellere, calumniari, & vitio vertere, quod à præceptis, & fide omnium Anatomicorum discefferim: Illi rem nouam cum inquisitu dignam tum maxime vtilem fore confirmantes, plenius sibi explicatam poscere. Tandem amicorum precibus, vt omnes meorum laborum participes fierent, partim etiam aliorum permotus inuidia qui dicta mea iniquo animo accipientes, & minus intelligentes, me publice traducere conabantur, vt omnes de me, & de re ipsa iudicium ferant, hæc typis mandare publice coactus fui: Sed & eo libentius, quod Hieronym. Fabr. ab aq. p. cum singulas pene animalium particulas, accurate, & docte peculiari tractatu delineauerat, solum cor intactum reliquit. Denique vt si quid reipub. literariæ ex opera mea utile, & commodum hac in parte accederet, forsan recte fecisse me constaret, nec alii omnino inertem me vixisse viderent, & quod senex ait in Comœdia (*Nunquam quisquam ita bene subducta ratione ad vitam fuit,*

„ Quin res, atq. vsus aliquid apportet noui,
„ Aliquid admoneat, vt illa quæ te scire credas, nescias.
„ Et quæ tibi putaris prima in experiundo repudies.)

Illud forsan in cordis motu eueniat nunc, aut alii hinc saltem, hæc data via, felicioribus freti ingeniis, reirectius gerendæ, & melius inquirendi occasionem capient.

CAPVT II.

Ex viuorum dissectione, qualis sit Cordis motus.

PRIMUM itaque in Cordibus, omnium adhuc viuentium animalium aperto pectore, & dissecta capsula, quæ cor immediate circumcludit obseruare licet. Cor aliquando mouere, aliquando quiescere, & esse tempus in quo mouetur, & in quo motu destituitur.

Hæc manifestiora in cordibus frigidorum animalium, vt bufone, serpentibus, ranis, cochleis, gammaris, crustatis conchis, squillis, & piscicu-